GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
Oserià garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 45. *Lunĭ, Marţĭ 25 Fevruarie (9 Martie).* 1886.

Braşovŭ 24 Februariu 1886.

Tractatulŭ de pace între Sêrbia şi Bulgaria a fostŭ subsemnatŭ şi de Madjid-paşa şi de Mijatovicĭ delegatulŭ regelui Milan Miercurea trecută. Elŭ cuprinde numai unŭ singurŭ articulŭ, care glăsuesce aşa:

„Articulŭ singurŭ şi unicŭ: Pacea între regatulŭ Sêrbiei şi principatulŭ Bulgariei este restabilită începêndŭ cu ḑiua, în care se va semna presentulŭ tractatŭ. Actulŭ presentŭ va fi ratifiatŭ şi ratificaţiunile vorŭ fi schimbate într'unŭ intervalŭ de 15 ḑile séu şi mai curêndŭ décă se va puté."

Temerile, ce le-amŭ esprimatŭ în numĕrulŭ de Vinerĭ în privinţa slabelorŭ garanţii ce le oferă acéstă pace pentru liniştea orientului, suntŭ împărtăşite şi de foile marĭ străine. „Toţĭ trei delegaţii conferinţei de pace — scrie „Neue Freie Presse" — vorŭ fi convinşĭ ei înşişĭ, că nu potŭ fi mândri pe opera lorŭ... Dintre tóte gravaminele ce le-a accentuatŭ Sêrbia în declararea ei de rĕsboiu nicĭ una nu se resolvà prin tractatulŭ de pace... In acestŭ tractatŭ nu se prescrie nicĭ măcarŭ demobilisarea. Acésta este o mare eróre a tractatului. Póte că temerea de-o ruină financiară sĕ înduplece pe amêndouĕ ţĕrĭ de a demobilisa, şi din Belgradŭ se anunţă că se şi facŭ pregătirĭ de demobilisare.... Acésta este singura cârjă pe care se póte răzima pacea schilódă... Marile puterĭ suntŭ de vină, că pacea a eşitŭ aşa de slabă şi nesatisfăcĕtóre, ele s'au amestecatŭ necurmatŭ în tractărĭ şi au legatŭ astfelŭ mânile părţilorŭ contractante... Amesteculŭ puterilorŭ a făcutŭ, ca sĕ se încheiă prea curêndŭ o pace, ce pe nimenĭ nu-lŭ póte mulţumi, pe nimenĭ nu-lŭ va linişti".

Pacea e încheiată, dér lucrulŭ de căpeteniă cestiunea unirei Bulgariei cu Rumelia încă e departe de a fi resolvată spre mulţămirea tuturorŭ. După scirile cele mai nouĕ Turcia este gata a face cele mai marĭ concesiunĭ numai sĕ nu cadă convenţia ei cu Bulgaria. Ea a renunţatŭ şi la punctulŭ privitorŭ la ajutorulŭ ce avea sĕ ilŭ dea Bulgaria în casŭ de rĕsboiu. Dér anevoiă credemŭ că cu acésta se va mulţămi Rusia, căcĭ supĕrarea ei îşi are altŭ isvorŭ, nu e punctulŭ memoratŭ din convenţiă, de care îi dóre aşa de multŭ capulŭ pe cei din Petersburg.

Rusia vede că popularitatea ei începe a scadé între Bulgarĭ, pe carĭ şi i-a înstrăinatŭ nespusŭ de multŭ prin procederea ei dela revoluţiunea rumeliotă încóce. Unulŭ din capii revoluţiunei, d-lŭ Stoianoff, într'o scrisóre, ce a adresat'o unui amicŭ alŭ sĕu din Sofia, arată câtŭ de multŭ s'a schimbatŭ opiniunea societăţii culte din Bulgaria faţă cu Rusia, care şĭ-a rechiămatŭ oficerii sĕi din armata bulgară tocmai în momentele cele mai critice. „S'a supĕratŭ Rusia," — ḑice elŭ — „că n'au aşteptatŭ Bulgarii sĕ se facă unirea după cum s'a făcutŭ învoiala la Kremsier. Décă Bulgarii arŭ fi făcutŭ în Petersburg cunoscutŭ planulŭ lorŭ, Rusia ar fi ordonatŭ şi steţanii numai sĕ reuşéscă lovitura de statŭ."

Bulgarii nu potŭ uita sfatulŭ ce l'a datŭ Rusia Turciei de a pune la regulă pe resvrĕtitorii Bulgarĭ, nu potŭ uita ştergerea principelui lorŭ din listele oficerilorŭ ruşĭ, nu potŭ uita că Rusia a insistatŭ pentru susţinerea tractatului din Berlin. Bulgarii bănuescŭ chiar, că însaşĭ pretinsa lorŭ protectóre ar fi îndemnatŭ pe regele Milan sĕ năvăléscă în Bulgaria, şi că décă acesta ar fi isbutitŭ sĕ între în Sofia, atuncĭ numai decâtŭ s'ar fi ridicatŭ Rusia şi ar fi strigatŭ; „O-presce-te, eu am vĕrsatŭ aci sânge, eu vrêu sĕ facŭ bine!"

Bulgarii — ḑice Stoianoff — se temŭ multŭ că planulŭ Rusiei este a urcă pe principele Muntenegrului pe tronulŭ Bulgariei, se temŭ de prefecţii şi poliţaii ruşĭ, se temŭ sĕ nu li se înlocuiéscă constituţia cu despotismulŭ rusescŭ şi cu cnutulŭ. De aceea Bulgarii cautŭ sĕ se scótă cu orĭ ce chipŭ de sub aripele protectóre ale Rusiei.

Acesta e isvorulŭ marei supĕrărĭ a Rusiei, precum ne asigură şi Stoianoff, éră nu convenţia turco-bulgară.

Cu părere de rĕu ne vedemŭ constrênşĭ a sista publicarea interpelării d-lui *M Kogălniceanu* în causa espulsaţilorŭ ardelenĭ, Ea a apărutŭ cu o mulţime de greşelĭ în „Monitorulŭ oficialŭ," pe carĭ le-a rectificatŭ d-lŭ Kogălniceanu, cerêndŭ sĕ i se publice discursulŭ a doua oră în „Monitorŭ.« Vomŭ continua dér cu reproducerea îndată ce vomŭ primì discursulŭ îndreptatŭ. Încă în numĕrulŭ trecutŭ voiamŭ sĕ facemŭ observarea, că unele date suntŭ greşite, de pildă unde era vorba de rĕsboiulŭ Austriei cu Italia. ş. a.

Broşura d-lui Mocsary.

(A Közmüvelödési egyletek és a nemzetisegi kérdés. Irta X. Y. Budapest, Kókai Lajos, 1886.)

(Urmare.)

Cruţŭ pe iubitulŭ cetitorŭ, care a găsitŭ până acum vrednice de cetitŭ aceste rêndurĭ, d'ai espune mai pe largŭ nepotrivirea acestei procedurĭ de maghiarisare. Ea nu e unŭ mijlocŭ de resolvare. *Singurulŭ mijlocŭ este acea politică, căreia i s'a datŭ espresiune în legea de naţionalitate esistentă. Dér nu e destulŭ, ca acestŭ articulŭ de lege sĕ stea în cărţile nóstre de legĭ ca o binecuvêntare scrisă, ci trebue în fine sĕ se şi esecute conscienciosŭ şi sĕ se mânueze în spiritulŭ sĕu. Şi décă mai póte fi ceva în restanţă. cum ḑice Kossuth, din ceea ce au nevoiă naţionalităţile, fără sĕ fiă în paguba unităţii statului, atuncĭ trebue lărgită, întregită acéstă lege.*

O protestare publică în contra acestei legĭ mai că n'am cetitŭ undeva, cu atâtŭ mai puţinŭ sĕ fi auḑitŭ, dér în cercurĭ private se póte auḑi la fiecare pasŭ condamnarea ei. Esagerate se numescŭ concesiunile cuprinse în ea, ḑicŭ, că e unŭ nonsens esistenţa peste totŭ a unei astfelŭ de legĭ deosebite. Negreşitŭ, cine ar vrea sĕ nege, că ar fi mai bine, décă amŭ puté trăi fără astfelŭ de legĭ, dér décă odată esistă o situaţiune ce nu se schimbă atuncĭ, nu póte fi vorba decâtŭ de resolvarea greutăţilorŭ în modŭ potrivitŭ şi prin o înţeléptă înţelegere. Trebue sĕ lăsămŭ la o parte oftatulŭ asupra situaţiunei. E grea situaţiunea nóstră, dér sĕ fimŭ drepţi şi sĕ recunóscemŭ, că naţionalităţile au o posiţiune încă şi mai grea în acéstă patriă. Nu încape nicĭ o îndoială asupra supremaţiei némului maghiarŭ, asupra superiorităţii sale istorice, economice. culturale şi esistă de faptŭ în viaţa de statŭ şi în societate. Ei bine, acesta'i unŭ avantagiu colosalŭ şi la acesta trebue sĕ renunţe celelalte naţionalităţĭ, ele trebue sĕ se lipséscă de tóte avantagiele, ce le ofere supremaţia istorică şi socială a unei naţionalităţĭ; ele trebue sĕ se mulţăméscă cu consciinţa, că în afară de acéstă patriă esistă o altă ţéră, în care naţionalitatea şi limba lorŭ e cea domnitóre, pe când aci ele trebue sĕ se mulţăméscă cu aceea, că ele suntŭ asigurate de contopire, de apĕsare şi de împedecarea progresului în spiritulŭ propriului lorŭ geniu. De aceea sĕ nu ne mirămŭ, décă întêlnimŭ urmele nemulţămirei, căcĭ resemnarea este în adevĕrŭ greu lucru. Sĕ ne punemŭ pe noi înşine în posiţiunea lorŭ şi sĕ nu uitămŭ avertismentulŭ *ab amicis justa sunt petenda*, sĕ nu ceremŭ dela amicii nostri nimicŭ nedreptŭ.

Ce nevoiă avemŭ sĕ îngustămŭ garanţiele, ce după legea esistenţă suntŭ în posesiunea naţionalităţilorŭ? Sĕ fiă óre puterea de viéţă atâtŭ de mică în noi, încâtŭ cu tóte avantagiele nóstre trebue sĕ ne tememŭ, că vomŭ fi strîmtoraţĭ din posiţiunea nóstră? Avemŭ noroculŭ, că némulŭ nostru posede celŭ puţinŭ atâta valóre morală, atâta putere de desvoltare, ca orĭcare altŭ némŭ de poporŭ, cu care provedinţa ne-a destinatŭ la conveţuirea comună. Amŭ fi destulŭ de bărbaţĭ sĕ ne susţinemŭ în mijloculŭ lorŭ, chiar şi în casulŭ, când n'amŭ fi în posesiunea tuturorŭ acelorŭ avantage, care asigură némului nostru în acéstă patriă o posiţiune preferită.

Legea de naţionalitate trebue, ḑicŭ, sĕ se esecute punctualŭ şi în acéstă privinţă naţionalităţile au o grămadă de plângerĭ. In ce constau aceste plângerĭ, întru câtŭ suntŭ întemeiate — cine le-ar puté numĕră, dovedi séu întări netemeinicia lorŭ. Faptŭ e, că de atuncĭ încóce s'au creatŭ mai multe legĭ, ce stau în contraḑicere principială cu legea din 1868, aşa anume legea deja de mai multe orĭ amintită asupra instrucţiunei generale a limbei maghiare în scólele poporale, şi mai multe disposiţiunĭ ale legii scólelorŭ medii. E faptŭ, că încă totŭ se susţine şi esistă marea nedreptate ce zace în marginirea cercurilorŭ electorale ardelene. Partea cea mai mare a plângerilorŭ se ridică cu tóte astea asupra disposiţiunilorŭ guvernului şi asupra procederii şi purtării guvernului şi autorităţilorŭ.

Statulŭ şi cu deosebire guvernulŭ ar trebui sĕ se pună pe basa neutralităţii între naţionalităţile ce se cértă; elŭ arŭ trebui sĕ facă sĕ înţelégă autorităţile de totŭ felulŭ, că nu potŭ câştiga favórea lui, décă sĕ pórtă cu hiperzelŭ séu cu parţialitate. Guvernulŭ lui Tisza s'a adusŭ, în cestiunea naţionalităţilorŭ, într'o situaţiune straniă: partida lui vreă sĕ atribue lui Tisza ca unulŭ din meritele principale aceea, că elŭ ţine naţionalităţile în frêu; oposiţiunea, mai alesŭ cea moderată, îlŭ învinovăţesce, că elŭ nu se pricepe a-le înfrêna şi că faţă cu ele nu aduce cum se cuvine la valóre mijlócele ce-i stau la disposiţiune statului. Naţionalităţile éră̆şĭ inundéză cu plângerile. De aceea eu socotescŭ, că lui Tisza îi lipsesce peste totŭ unŭ principiu neclintitŭ asupra politicei, ce are s'o urmeze faţă cu naţionalităţile, numai unŭ lucru e sigurŭ, că elŭ nu póte resista curentului ce s'a ivitŭ în timpulŭ mai nou şi că nu cutéză se resiste. Atâta prevedere are elŭ, că nu se lasă a fi însuşĭ împinsŭ la esagerărĭ, dér a se opune direcţiunei ivite, nu îndrăsnesce. Legile mai adeseorĭ amintite de mine trebue sĕ se scrie tocmai în contulŭ lui, de órece elŭ scie, că póte liberŭ dispune asupra maiorităţii sale în legislaţiune, afară numai décă magnaţii se arată îndĕrĕtnicĭ la una séu altă specialitate. Sĕ póte că iniţiativa nu vine dela elŭ, ci dela d. Trefort, noi scimŭ peste totŭ, că idei nu obicĭnuescŭ a proveni dela Tisza, dér firesce că proiectulŭ a venitŭ pe tapetŭ cu încuviinţarea lui şi cu primirea lui a păşitŭ hotărîtŭ pe calea maghiarisării. De altmintrelea de multŭ a desbătutŭ elŭ cu o deosebită pasiune în polemicele sale dietale cu oratorii naţionalităţilorŭ, d. e. cu Polit; nicĭodată elŭ n'a negligeatŭ a replica oratorilorŭ naţionalităţilorŭ chiar şi atuncĭ, când mai că n'auḑise nimenea espectorările lorŭ, şi în aceste polemice elŭ totdéuna a împrăştiatŭ cu abundanţă suspicionarea în contra naţionalităţilorŭ. Aceste discursurĭ nu puţinŭ au contribuitŭ la nascerea curentului de acum.

(Va urmá.)

Dămŭ locŭ următorului apelŭ, ce ni'lŭ trimite d-lŭ preşedinte alŭ comitetului centralŭ electoralŭ din Sibiiu:

Către alegĕtorii românĭ din Transilvania şi Ungaria.

Pregătirile pentru asecurarea dreptului electoralŭ se facŭ şi în statulŭ Ungariei cu mai multŭ de unŭ anŭ înainte de împlinirea periodului parlamentarŭ; éră revisiunea şi respective rectificarea séu coregerea listelorŭ electorale se face în fiăcare anŭ.

In prevederea alegărilorŭ viitóre parlamentare comitetele celorlalte partide politice din ţéră s'au şi adresatŭ către partisanii lorŭ cu proclamaţiunĭ şi cerculare motivate, în carĭ le tragŭ înainte de tóte luarea aminte la împrejurarea, că conformŭ §-lui 8 din legea electorală art XXXIII din 1874 censulŭ fiăcărui alegĕtorŭ se constată în listele electorale *după venitulŭ şi contribuţiunea* ce va fi plătitŭ fiăcare cu unŭ anŭ mai înainte; éră în urmarea altorŭ mĕsurĭ posterióre toţĭ locuitorii câţĭ nu vorŭ fi plătitŭ de esemplu restanţa de contribuţiunĭ directe din anulŭ trecutŭ 1885 până în 15 Aprile n. 1886 îşĭ perdŭ dreptulŭ de alegere în periodulŭ următorŭ.

Subscrisulŭ comitetŭ îşĭ ţine de a sa datorinţă patriotică a reflecta şi pe alegĕtorii românĭ la împrejură-

rile susŭ atinse şi ai îndemna, ca cei carĭ au rĕmasŭ în restanţă cu contribuţiunea din 1885, sĕ o reguleze nesmintitŭ pănă în ḑiua numită, adecă 16 Aprile nou a. c.

Totŭ odată este invitatŭ fiă care alegĕtorŭ şi în generalŭ fiăcare contribuentŭ, cetăţénŭ alŭ statului, ca atâtŭ în tabelele de contribuţiunĭ câtŭ şi în listele electoralĭ numele şi connumele, adecă numele din botezŭ şi celălaltŭ nume de familiă sĕ fiă scrisŭ şi trecutŭ din literă în literă intocmai precum se află în matriculele parochiei în care a fostŭ botezatŭ fiăcare; sĕ nu sufere nicĭ unulŭ schimbărĭ şi schimosirĭ în numele ce pórtă, sĕ'şĭ spună toţĭ încă şi adevĕrata etate (: vrêsta :) după anĭ, pentru ca sĕ nu se mai véḑă casurĭ nenumĕrate, de carĭ s'au vĕḑutŭ pănă acum, că din causa numelui scrisŭ rĕu séu falsificatŭ cu totulŭ, alegĕtorĭ numeroşĭ au fostŭ respinşĭ în momentele alegerei, éră in alte casurĭ din nesciinţa vrêstei au fostŭ chiămaţĭ la urnă ómenĭ morţĭ, carĭ décă ar mai trăi ar fi trecuţĭ de 100 şi mai bine de anĭ, éră alţĭ locuitorĭ, carĭ din întêmplare pórtă acelaşĭ nume şi connume, se află şi în etatea cea mai bună de câte 30—40 de anĭ, au fostŭ daţĭ la o parte. Neregularităţĭ de acestea se întêmplă mai vêrtosŭ în comune de acelea, carĭ deşi au locuitorĭ dela 600 până la o miie de suflete, déră nume de familii abia vei afla în comuna întrégă câte 10 pănă la 20. Peste totŭ este prea de recomandatŭ, ca locuitorii sĕ ţină de aicĭ încolo multŭ mai strinsŭ la numele şi connumele lorŭ, trecute în matriculele botezaţilorŭ, nu numai din punctŭ de vedere alŭ legei electorale, ci şi din alte cause de cea mai mare importanţă, din care se nascŭ adesea procese fórte periculóse pentru familii, care le costă odichna sufletéscă, averea, uneorĭ chiarŭ şi onórea.

Intru altele Comitetele alese de cătră conferinţele electorale dela 1881 încóce, n'au lipsitŭ a învita mai de multe orĭ prin cerculare tipărite pe alegĕtorĭ preste totŭ, şi în specialŭ pe membrii clubutilorŭ din cercurile electoralĭ, ca sĕ nu'şĭ pregete a controla de aprópe listele de câte orĭ se espunŭ acelea spre vedere pe câte 8 ḑile în localele municipiilorŭ, precum şi a reclama în casŭ de lipsă atâtŭ în numele lorŭ, câtŭ şi în numele altorŭ alegĕtorĭ, décă arŭ afla că li se face nedreptate prin omitere din liste, prin schimosirea numelorŭ, séu în orĭ care altŭ modŭ, éră apoi celŭ puţinŭ despre casurĭ mai strigătóre sĕ informeze pe comitetŭ.

Aceeaşĭ invitare onorabilă li se face şi cu aceasta ocasiune şi li se cerŭ informaţiunĭ pe câtŭ se póte de exacte.

Sĕ nu sufere nicĭ unŭ Românŭ cetăţénŭ de statŭ a fi sedusŭ prin cunoscutele parole efemere de activitate şi pasivitate parlamentară, orĭ-când este vorba de dreptulŭ celŭ mai preţiosŭ alŭ omului. Parlamentarismulŭ este o instituţiune *omenéscă*, cu care se facŭ esperimente în staturile continentale ale Europei abia de o sută de anĭ incóce. Dreptulŭ electoralŭ este datŭ ómenilorŭ cu mintea întrégă *dela Dumneḑeu*, éră nu dela ómenĭ; aceştia sciu numai sĕ mărginéscă, sĕ violeze drepturĭ, éră nu sĕ le dea. Aplicarea practică a drepturilorŭ politice are sĕ depindă dela învoiala liberă a ómenilorŭ după legĭ adoptate de toţĭ.

Déră dreptulŭ de alegere alŭ cetăţenilorŭ unui statŭ nu e destinatŭ a'lŭ folosi cineva numai faţă cu unŭ corpŭ legislativŭ, ci elŭ are valóre eminentă în multe alte raporturĭ ale individului, atâtŭ în viéţa privată, începêndŭ dela alegerea profesiunei după care voimŭ sĕ trăimŭ, séu dela alegerea soţului în căsătoriă, câtŭ şi în viéţa civilă, comunală, municipală, încă şi în cea bisericéscă.

Déră şi faţă cu alegerile parlamentare nicĭ unŭ Românŭ din statulŭ acesta nu a înţelesŭ nicĭodată, că abstinenţa Ardelenilorŭ are sĕ fiă absolută şi permanentă, ci s'a ḑisŭ purŭ şi simplu, că legea electorală aplicată la cetăţenii din Transilvania nu sufere pe alegĕtorii românĭ sĕ se apropie de urna electorală, éră pre câtŭ arŭ suferi icĭ, colo legea, îi împedecă mijlócele de corupţiune recunoscută şi adeverită de atâtea orĭ chiar şi în desbaterile dietei unguresci; séu décă nu'i împedecă dela urnă, îi *degradă* la stare de unelte órbe, prin care se compromite dreptulŭ şi demnitatea omenéscă, dându-se poporului o educaţiune politică din cele mai periculóse, care mai currêndŭ séu mai tărḑiu póte sĕ aibă urmărĭ fórte triste pentru poporŭ.

Aşadéră sĕ ţinemŭ toţĭ cu ambele braţe la dreptulŭ nostru electoralŭ pentru orĭce casŭ şi între tóte împregiurările sĕ ni'lŭ avemŭ în *evidenţă*, pe atâta, pe câtŭ este elŭ mărginitŭ atâtŭ prin legea dela 1848, câtŭ şi mai de aprópe prin art. de lege ung. XXXIII din a. 1874 şi art. VI din 1875; éră pentru ca sĕ ne convingemŭ din nou despre diferenţa cu totulŭ abnormă, care esiste despre o parte între articlii de lege aplicaţĭ la Ungaria şi între cei ce apasă asupra Transilvaniei, éră despre alta între acéstă lege complicată fórte şi între cea austriacă (Cislaithana) multŭ mai limpede, sĕ nu-şĭ pregete nimenĭ a mai citi cu tótă luarea aminte încai primii 16 §§. din legea electorală 33 dela 1874 însĕ aşa, ca sĕ'i combine cu legea electorală II transilvană din 1848, pe care o susţine cea din Ungaria în §§-ii sĕi cei mai asupritorĭ.

Datu-sa în Sibiiu la 5 Martie st. n. 1886.

Comitetulŭ centralŭ alŭ partidei alegĕtorilorŭ românĭ.

Aiurările Academiei unguresci.

In şedinţa dela 4 Martie a Academiei maghiare din Budapesta, Paulŭ Hunfalvy a cetitŭ unŭ studiu alŭ sĕu, relativŭ la istoria Românilorŭ. Étă ce scrie „Egyetértés" dela 5 Martie despre conferenţa lui Hunfalvy:

Falsificare, mărire şi închipuire: acestea caracteriséză istoriografia mai nouă a Rumunilorŭ. Prima silinţă e a dovedì, că şi după disoluţiunea imperiului romanŭ în Transilvania şi dincolo de Dunăre s'a mai continuatŭ viéţa romană şi că invasiunea maghiară a sfărîmatŭ în picióre viaţa valachă; că chiar şi după venirea Maghiarilorŭ au domnitŭ aicĭ domnĭ valachĭ cu putere mai mare séu mai restrênsă şi că aparţinerea Transilvaniei sub regii maghiarĭ în cea mai mare parte e numai o ficţiune. Firma convingere a lui Hunfalvy este, că Rumunii numai după venirea Maghiarilorŭ au începutŭ a înainta spre nordŭ din peninsula balcanică, că Maghiarii în aceste locurĭ au găsitŭ numai poporŭ slavŭ — precum dovedescŭ şi numirile satelorŭ, în care Rumunii pretindŭ a apăré ca vechĭ locuitorĭ.

Astăḑĭ a desvoltatŭ Hunfalvy »Originea Craiovei." Istoriografia rumună şi în Craiova aşéḑă unŭ putemicŭ domnitorŭ valachŭ, celŭ puţinŭ pe Banulŭ din Craiova, cu care a fostŭ în alianţă »Fekete Rudolf" (Radu Negru) când a năvălitŭ în Făgăraşŭ. Hunfalvy citéză tóte datele Rumunilorŭ. Craiova e cuvêntŭ slavŭ, din Kral (craiu). N'a pututŭ sĕ fiă cuibulŭ unei veche puterĭ rumune. Nu se scie, că cine a întemeiatŭ Craiova, unŭ rege maghiarŭ séu unŭ rege cumanŭ? Atâta însĕ sĕ scie, că n'au întemeiat'o Rumunii. A mai arĕtatŭ Hunfalvy unŭ catechismŭ valachŭ, care a apărutŭ ântêia oră la 1642 sub editura lui Rákoczy. Acestŭ catechismŭ nu e decâtŭ estrasulŭ catechismului Heidelbergianŭ potrivitŭ cu spiritulŭ bisericei orientale. Pănă la începutulŭ seculului XVII, biserica orientală n'a avutŭ nicĭ unŭ catechismŭ şi religiune mai formulată. Celŭ dîntêiu s'a tipăritŭ în Geneva (Genf) la 1629. Acesta a fostŭ catechismulŭ patriarchului din Constantinopole, care a datŭ espresiune vederilorŭ desbinătóre din biserica orientală. Acestui catechismŭ a voitŭ sĕ-i prevină Rákóczy, tipărindŭ catechismulŭ sĕu poporului rumunescŭ. Ca pre unŭ monumentŭ alŭ istoriei limbei rumune, Academia din Bucurescĭ l'a tipăritŭ din nou.«

Hunsdorfer scie cânta de minune pe córda maghiară, apoi, vorba Ţiganului, s'o potrivi orĭ nu s'o potrivi; destulŭ că elŭ are nevoie de luléua maghiară. Tótă sciinţa istorică a lui Hunfalvy e o platitudine fără sémênŭ.

SCIRILE ḐILEI.

»Ellenzék« scrie cu privire la studenţii românĭ şi Sasĭ din Braşovŭ următórele: »Cu tótă ordinaţiunea ministerului de interne, *studenţii valachĭ şi sasĭ din Braşovŭ* mai pórtă încă chipiele decorate cu colorĭ săsescĭ şi valache, brêurile şi panglicele lorŭ tricolore. Acésta în sine n'are nicĭ o însemnătate, pănă la unŭ locŭ n'are nicĭ o tendenţă, dér aceştĭ diecĭ (studenţĭ) acum tocmai pentru că s'au opritŭ pórtă aceste tricolore. Rĕspunderea cade asupra căpitanului oraşului şi pe lăngă negligearea datorinţei sale, sĕ-şĭ mai aducă aminte, că dintre miile de nĕcasurĭ ale patriei nóstre, nu este cea de pe urmă cestiunea naţionalităţilorŭ. Acéstă cestiune mereu ne urmăresce şi în viéţa politică şi în viéţa socială. Acum încă nu e spre paguba nimenui, dér când lăsămŭ, ca simţulŭ naţionalŭ sĕ se manifeste şi la aceştĭ flăcăi, ce va fi mai tărḑiu cu cestiunea naţională, când aceştĭ flăcăi vorŭ fi bărbaţĭ? »Kulturegyletule", împlinesce-ţĭ datorinţa!« — Trénca flénca mere acre.

—x—

Funcţionarulŭ de poştă Ignaz *Kiss* a fostŭ *condamnatŭ* de tribunalulŭ din Steinamanger pentru *defraudare* la 2 anĭ carceră şi 3 anĭ perdere a oficiului.

—x—

Impărţitorulŭ de scrisorĭ Stefan *Palugyay* dela oficiulŭ postalŭ din *Pesta* a fostŭ *condamnatŭ* la 1 anŭ carceră, pentru că a *defraudatŭ* suma de 625 fl. sosiţĭ cu ramburse.

—x—

Sub titlulŭ de »Oláh izgatások« (*Agitaţiunĭ valache*) »Egyetértés« scrie următórele: „Agitatorii valachĭ facŭ totulŭ pentru terorisarea unorŭ Valachĭ patrioţĭ. »Gazeta" a începutŭ o adevĕrată gónă contra unorŭ bravĭ cetăţenĭ valachĭ. Décă vr'unŭ Valachŭ patriotŭ se înscrie ca membru la »Kultur-egylet« séu se presentă la vr'unŭ balŭ „Kulturegyletistŭ", ḑiarele valache îndată îlŭ insultă cu vorbele cele mai neruşinate. „Gazeta" are o colónă separată pentru acestŭ terorismŭ. Şi acestŭ ḑiarŭ propagă între cetitorii sĕi, că Kossuth e irredentistŭ maghiarŭ, ér Deák Ferenz e unŭ renegatŭ valachŭ macedonénŭ." — Nu credemŭ, că impertinenţa foilorŭ unguresci póte fi întrecută de vre unŭ ḑiarŭ din lume. Noi încă n'amŭ mersŭ pănă a ne lega de costumele naţionale ale vre-unei naţiunĭ. Lecţiă de patriotismŭ nu ne trebue dela Maghiarĭ, înţelégă odată impertinentele foi unguresci

—0—

Cu privire la furtulŭ din *Vîlcoiu* ni se mai comunică din *Roşia-montană*, că nicĭ cassarulŭ, nicĭ păzito-

---

FOILETONŬ.

Din viéţa Românilorŭ-muntenĭ.

Multe din damele resfăţate dela oraşŭ, pe lângă tótă cultura şi variele lorŭ cunoscinţe, arŭ veni în mare perplesitate, décă ar fi sĕ represinte odată şi numai pentru unŭ scurtŭ timpŭ pe una din surorile lorŭ, carĭ locuescŭ retrase în munţĭ în sĕrăcăciósele lorŭ colibĭ.

Femeile Românilorŭ muntenĭ sĕracĭ trebuescŭ într'adevĕrŭ sĕ facă *tóte* şi sĕ pricépă *tóte*, pentru ca sĕ-şĭ facă plăcută mica economiă de casă. Ele nu trebuescŭ numai sĕ îngrijéscă copiii, adeseorĭ numeroşĭ, sĕ férbă şi sĕ spele, ci sĕ scie şi tórce şi ţese, ca sĕ facă pentru sine şi pentru familii îmbrăcămintea de lipsă. Ele trebuescŭ adese-orĭ sĕ mérgă mai multe óre cu dăsagii lorŭ de lână pe umerĭ, pentru ca sĕ ducă la oraşulŭ depărtatŭ untŭ sleitŭ séu coşurĭ cu ouĕ. De totŭ fără banĭ nu se póte ţiné firesce nicĭ chiarŭ cea mai mică şi cea mai modestă economiă casnică.

In munţĭ (ba şi pe şesŭ! Red.) este tréba bărbaţilorŭ, ca sĕ clădéscă simpla casă de lemnŭ, şi femeile au apoi sĕ o îmfrumseţeze pe dinăuntru şi pe din afară. Crepăturile bârnelorŭ şi găurile (deschiḑĕturile) dintre ele nu potŭ rĕmâné neumplute, pentru aceea aduce găzdóia lutŭ grasŭ şi cleiosŭ, pe care-lŭ calcă (frămêntă) cu piciórele şi-lŭ isbesce prin crepăturĭ şi deschiḑĕturĭ, neteḑindu-lŭ apoi cu mânile. Dácă ea locuesce aprópe de drumulŭ de ţéră, atuncĭ este mai uşorŭ pentru dênsa. Ea adună cu lopata tina (noroiulŭ) cea négră, care se află în abundanţă pe drumŭ, séu pe uliţă, o dă lângă părete şi o neteḑesce cu mânile şi cu lopata. Unde femeile au unŭ simţŭ de frumseţă mai desvoltatŭ, acolo ele nu se mulţămescŭ cu simpla lipire cu lutŭ. Pentru aceea ele, când li se dă ocasiune, i-au spoitorulŭ celŭ cu códa lungă, îlŭ înmóiă într'unŭ ciubĕrelŭ (hărdăiaşŭ) cu varŭ şi spoescŭ casa frumosŭ, ba ele zugrăvescŭ lemnele (stâlpii) ferestrelorŭ cu vênĕtŭ frumosŭ, apoi facŭ pe dedesuptŭ o dungă galbină şi în fine chiarŭ puncte roşii pe păreţĭ, aşa încâtŭ întregulŭ capĕtă o faţă fórte vióiă.

A pune drugurĭ de ferŭ la ferestri pe dinafară, precum le place unorŭ cetăţenĭ bănuelnicĭ a face, nu se obicĭnuesce aicĭ în munţĭ. Póte că şi sciu hoţii, că aicĭ nu este nimica de furatŭ. Pentru aceea suntŭ neşte lemne crepate subţire, puse înaintea ferestrilorŭ.

Proprietarulŭ acopere casa cu şindile lungĭ de tre urme (şiţe) de bradŭ séu de fagŭ şi le prinde cu cuiă sdravene totŭ de lemnŭ. De sine se înţelege, că uitându-se omulŭ de din năuntru póte numĕra tóte stelele pe cerŭ. Dér ce-i pasă lui de asta? Pentru că şi aşa nu plouă totŭ mereu şi fumulŭ celŭ supĕrătorŭ află locŭ mai bunŭ de a eşi afară. Pe aicea nu obicĭnueşce nimenea a coperi casa cu paie, căcĭ de unde sĕ-şĭ ia paiele, fiind câmpurile departe de mai multe milurĭ. Cu partea esternă amŭ fi isprăvitŭ, acuma sĕ vedemŭ, cum stă cu interiorulŭ casei?

Uşa casei se află totdéuna la mijlocŭ. Intrândŭ suntemŭ siliţĭ sĕ ridicămŭ piciórele tare susŭ, căcĭ pragulŭ uşei, care este aşa de înaltŭ, pe câtŭ este talpa casei de grósă, adeseorĭ şi de douĕ urme, ceea ce servesce spre a opri pe visitatorii, pe carĭ nu dorescŭ a'i vedé în casă, de esemplu vacĭ, porcĭ şi găinĭ.

La drépta este o odăiţă şi la stânga o alta, numită celarŭ. Faţa casei (podéla) este pretutindenea bătută cu lutŭ, fiindcă scândurile suntŭ tare scumpe. Mobilatura (mobiliarulŭ) este simplă şi mai totŭ aceeaşĭ la bogaţĭ şi la sĕracĭ. Nişte lăḑĭ văpsite pestriţŭ, precum se fabrică în Braşovŭ cu miile, stau pe lângă păreţĭ împrejurŭ şi servescŭ pentru a ţiné într'ênsele avuţia mai preţiósă a locuitorilorŭ casei. Aceste lăḑĭ servescŭ totŭ-deodată şi de laviţe (băncĭ) pentru şeḑutŭ, fiindcă scaune numai în puţine case se află; ba ele se folosescŭ şi la dormitŭ, deórece adevĕratele paturĭ suntŭ mai numai ca obiecte de paradă, şi de multe orĭ dórme întréga familiă pe josŭ lângă patŭ, fără sĕ foloséscă patulŭ şi perinele cele grămădite pe elŭ pănă susŭ.

rulŭ n'a fostŭ omorîtŭ de glônţele hoţilorŭ. Cassarulŭ a fostŭ sângeratŭ puţinŭ la unŭ piciorŭ.

—x—

Tribunalulŭ din *Timişóra* a *condamnatŭ la mórte* prin spênḑurătóre pe Moriz Fleischmann, brutarŭ în Lipova, care şî-a omorîtŭ soţia şi pe o nepótă a sa. Ucigaşulŭ, care la pronunţarea sentinţei n'a simţitŭ nicĭ o emoţiune şi s'a purtatŭ obraznicŭ, a apelatŭ.

—x—

Cu cea mai mare stricteţă procede Rusia la *rusificarea* provinciilorŭ baltice şi la propagarea credinţei ortodoxe. De curêndŭ s'a proiectatŭ sĕ se facă esproprierĭ în acele provincii pentru construirea de bisericĭ ortodoxe şi scóle. Asta-i, paremi-se, unŭ rĕspunsŭ la proiectulŭ Prusiei d'a germanisa provinciile ostice.

Conferinţa din Bucurescĭ.

Citimŭ în „Correspondance de Vienne:“

Unŭ statisticŭ a înregistratŭ causele, carĭ au împedecatŭ pănă acum mersulŭ Conferinţelorŭ păcei dela Bucurescĭ. Écă ce ni se scrie:

Dela 1 Februariu, data în care Conferinţa de pace a începutŭ sĕ se întrunéscă oficialŭ, delegaţii au fostŭ împedecaţĭ de 12 orĭ d'a ţiné şedinţă. Écă motivele:

Madjid-Paşa are guturai.

D. Mijatovicĭ aştéptă unŭ plicŭ recomêndatŭ dela Belgradŭ.

D. Gheşoff nu se simte destulŭ de bine.

Temperatura sălei şedinţelorŭ este prea frigurósă.

Madjid-Paşa 'şĭ-a uitatŭ instrucţiunile.

D. Mijatovicĭ aştéptă o telegramă cifrată.

Temperatura sălei şedinţelorŭ este prea caldă.

D. Gheşoff n'a dormitŭ tótă nóptea.

Câte-şĭ trei delegaţĭ au durere de capŭ.

Madjid-Paşa şĭ-a primitŭ instrucţiunile, dér aştéptă p'o dómnă.

Pe d. Mijatovicĭ ilŭ dóre capulŭ.

Madjid-Paşa şĭ-a stricatŭ stomaculŭ, din causă că a mâncatŭ prea multă dulcéţă de trandafirĭ.

Décă aţĭ ţiné acum séma şi de sĕrbătorĭ, nu vĕ veţĭ mira câtuşĭ de puţinŭ pentru ce pacea s'a încheiatŭ atâtŭ de târḑiu.

Făgăraşŭ 4 Martie 1886 n.

Era sĕ trécă carnevalulŭ anului acestuia fără petrecere românéscă în Făgăraşŭ — centrulŭ unui comitatŭ curatŭ românescŭ — când étă că pe neaşteptate fruntaşii românĭ sĕ înţelegŭ şi arangează şi în anulŭ acesta o petrecere în favorulŭ scólei române din Făgăraşŭ.

Ca petrecerea sĕ fiă câtŭ sĕ póte de variată, comitetulŭ aranjatorŭ s'a îngrijitŭ ca în timpulŭ pausei sĕ se esecute de 12 tinerĭ în costume naţionale şi jocurile istorice „Căluşarulŭ“ şi „Bătuta.“ Abia trecuse optŭ óre şi publiculŭ sosea din tóte părţile. La 9 óre sala cea mare de jocŭ era frumosŭ împopulată. Joculŭ s'a începutŭ cu „Hora“ dela care nu-ţĭ puteai lua ochii de dragulŭ frumseţei ei. O cunună bogatŭ împodobită de dómne şi domnişóre costumate în diferite porturĭ naţionale românescĭ, între carĭ amintescŭ: portulŭ sĕlisteanŭ, portulŭ de pe la Rucărulŭ României, portulŭ moldovenescŭ, portulŭ ardelenescŭ etc.

In decursulŭ pausei doisprecece tinerĭ, cu vĕtavulŭ treisprecece, în costume naţionale sĕ presentară publicului cu păşĭ sigurĭ în sunetulŭ marşului lui Mihai, pentru a esecuta jocurile istorice „Căluşarulŭ“ şi „Bătuta.“ Insĕ unŭ momentŭ de aşteptare şi numĕrosulŭ publicŭ erupse în aplause frenetice, vĕḑêndŭ ceata celorŭ doisprecece. Unulŭ ca unulŭ, opincaţĭ, cu zurgălae la picióre şi cu căciulĭ cu pene de curcanŭ pe capŭ. S'a jucatŭ mai întâiŭ „Căluşerulŭ“ şi apoi „Bătuta“ într'unŭ modŭ êsemplarŭ şi aşa de plăcutŭ în câtŭ la cererea publicului o parte din figurile „Bătutei“ au trebuitŭ sĕ se repeteze.

Despre ordinea esemplară în care au decursŭ celelalte jocurĭ nu mai vorbescŭ, căcĭ onóre bărbaţilorŭ din comitetulŭ arangeatorŭ încă aşa o regulă bună n'am vĕḑutŭ. Venitulŭ acestei petrecerĭ după cum am înţelesŭ se urcă la 160 fl. v. a. O sumă îmbucurătóre acésta, din care substrăgêndu-sĕ spesele remâne pentru scóle unŭ venitŭ fórte mulţămitorŭ. Afară de inteligenţa română şi de o parte însemnată dintre conlocuitorii Ungurĭ şi Sasĭ din Făgăraşĭ, au participatŭ mulţĭ inteligenţĭ românĭ preoţĭ învĕţătorĭ şi notarĭ din comitatŭ şi alte părţĭ care împrejurare a ridicatŭ valórea petrecerei.

Unulŭ din cei de faţă.

Lugoşiu, 3 Martie 1886.

Onorate D-le Redactorŭ! »Convenirea socială“ a Reuniunei române de lectură din locŭ, împreunată cu disertaţiunĭ, declamaţiunĭ şi cântare, şi anunciată în colónele preţuitei »Gazete« pe séra ḑilei de 20 l. tr., din cause neprevĕḑute fiindŭ amânată, s'a hotărîtŭ a se ţiné în 5 l. c.

Cu ordinaţiunea comitelui supremŭ alŭ comitatului Caraşŭ-Severinŭ de dto 17 Faurŭ Nr. 99 pe ḑiua de 6 l. c. s'au conchematŭ membrii comitatensĭ la o adunare municipală estra-ordinară, cu scopŭ de a împărţi lucrulŭ publicŭ, spre a stabili bugetulŭ drumurilorŭ pe an. 1886 precum şi spre resolvirea altorŭ cause de urgenţă.

Afacerea pictorului Basiliu Hoşda cu tabloulŭ „Andrei Mureşanu« a mai avutŭ o codiţă. După ce atuncĭ, amintitulŭ d-nŭ pictorŭ a fostŭ achitatŭ din partea puternicilorŭ ḑilei de presupusa crimă de înaltă tradare contra statului şi agitare între diferitele naţionalitãţĭ conlocuitóre, a fostŭ de nou trasŭ în judecată pentru purtarea predicatului nobilitarŭ: »de Moisei.« — Dér după ce cu ocasiunea pertractărei dela 27 a. l. tr. marii patrioţĭ s'au convinsŭ, că şi unŭ Românŭ póte fi »nemnişŭ« — cu tóte că nu portă atilă în spinare, pene în pălăriă şi pintenĭ în călcâiă — cum pudore, vrêndŭ-nevrêndŭ, l'au achitatŭ şi din acésta.

Urmările alegerilorŭ dietalĭ din véra anului 1884 nicĭ astăḑĭ n'au încetatŭ pe la noi, Şi adecă: Opincarulŭ românŭ Grigore Ivanişĭ din Lugoşelŭ — unŭ satŭ învecinatŭ Lugoşului — după ce în virtutea legei şi în puterea dreptului sĕu de alegĕtorŭ a voitŭ liberŭ a se folosi de votulŭ sĕu şi nu s'a lăsatŭ tîrîtŭ la urna electorală de d-lŭ solgăbirĕu pentru candidatulŭ guvernului, solgăbirĕulŭ învinovăţindu-lŭ de a fi agitatorŭ şi corteşŭ, şi ca sĕ terorisese şi pre alţĭ opincarĭ totŭ aşa de bravĭ, ca şi Grigore Ivanişĭ, *l'a deţinutŭ închisŭ în Lugoşŭ 5 ḑile.* Ér după alegere a fostŭ trasŭ în cercetare de tribunalulŭ reg. ung din Lugoşŭ, fiindŭ învinovăţitŭ de a fi agitatŭ, cu ocasiunea alegerei de deputatŭ, contra statului, ḑicêndŭ către consetenii sĕi: „Fraţilorŭ, ţineţĭ cu mine, că acestŭ pămêntŭ şi ţieră este românéscă!“ apoi că ar fi pomenitŭ mai sciu eu ce de „România.“ Tribunalulŭ din Lugoşŭ, dechiarăndŭ de culpabilŭ pe amintitulŭ opincarŭ, l'a judecatŭ la unŭ anŭ închisóre şi 100 fl. banĭ; tabla regéscă a întăritŭ sentinţa tribunalului din Lugoşŭ, ér acuma causa s'a apelatŭ la „Curiae“.

Ca nu cumva vestitulŭ „Kultur-egylet“ din Cluşiu sĕ aibă ansă de a se plânge contra impintenaţilorŭ din Lugoşŭ, că nu-sŭ bunĭ patrioţĭ, au înfiinţatŭ şi ei, décă nu chiarŭ o filială de-a Kulturegyletului, celŭ puţinŭ o „reuniune ungurésca de cântărĭ“ cu scopŭ, ca pe când în Ardealŭ făimosulŭ „Kultur-egylet“ voesce şi din petri sĕ facă „talpra-magyarĭ,“ după modelulŭ celorŭ dela „Ellenzék“, ei nisuescŭ a învĕţa sĕ cânte şi sĕ jóce „Csárdás“, à la d-lŭ „Bésán Mihályi“, pe tótă făptura bănăţană şi în deosebĭ lugoşiană. Suntŭ şi câţiva Românĭ slabĭ de ângerŭ, fricoşĭ şi micĭ la sufletŭ — şi toţĭ dintre diregătorii Comitatensĭ, — carĭ au alergatŭ şi s'au făcut membri, şi încă activĭ, dér nu potŭ sĕ ḑicŭ decâtŭ ca: Dumneḑeu sĕ-i ierte şi sĕ nu le scrie pĕcatŭ, că nu sciu ce facŭ; şi apoi sĕ sperămŭ, că va sosi timpulŭ, când se va curăţi pădurea de uscăturĭ.

Prima Martie pentru a 3-a óră în anulŭ acesta ne-a adusŭ érnă în tótă puterea cuvêntului, cu vêntŭ, nea şi îngheţŭ.

Primiţĭ ş. a. — *borgovanulŭ* —

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

CONSTANTINOPOLŬ, 8 Martie. — O notă a cabinetului turcescŭ primesce convenţia turco-bulgară modificată, acuma după ce punctulŭ privitorŭ la alianţa ofensivă şi defensivă între Turcia şi Bulgaria a fostŭ eliminatŭ. Cu demnitatea de guvernorŭ generalŭ alŭ Rumeliei orientale va fi învestitŭ totdéuna prinţulŭ Bulgariei

Statutulŭ organicŭ pentru Rumelia orientală, care va fi supusŭ unei revisuirĭ în sînulŭ comisiunei turco-bulgare, se va aşterne marilorŭ puterĭ spre sancţiune.

Înalta Pórtă stăruesce ca sĕ se întrunéscă din nou conferenţa puterilorŭ în Constantinopolŭ.

VIENA, 8 Martie. — (Scirea lui „Pester Lloyd.“) Dupăce în privinţa vamei pentru petroleu nu s'a pututŭ ajunge la nicĭ, o înţelegere, *tractările asupra pactului între Ungaria şi Cislaitana suntŭ întrerupte.*

Interpelarea d-lui Kogălniceanu şi dieta ungară.

PESTA, 8 Martie, órele 4.15. — In camera magnaţilorŭ, d. *Hunfalvy* a interpelatŭ pe ministru-preşedinte Tisza asupra aserţiunilorŭ d-lui *Kogălniceanu* în camera română, că — precum ḑice elŭ — principele Cuza a încheiatŭ cu naţiunile ce locuescŭ dincóce de Carpaţĭ tractate, care i-arŭ fi permisŭ a esercita influinţă asupra naţionalităţilorŭ. După ce d. Kogălnicénu a accentuatŭ, că guvernulŭ ungurescŭ asupresce pe Românĭ şi că se cere imperiosŭ a interveni urgentŭ în interesulŭ poporului românŭ din ţĕrile ungare, interpelantulŭ întrébă, décă are mi-ministru-preşedinte cunoscinţă de esistenţa unorŭ asemenea tractate, ce le-ar fi încheiatŭ principele Cuza cu regimulŭ austriacŭ de atuncĭ, şi décă d. ministru-preşedinte n'are cunoscinţă de acésta. este elŭ aplecatŭ a căuta în oficiulŭ de esterne tóte tractatele încheiate cu Cuza şi a-le presenta dietei ungare, fiindŭ acésta cu atâtŭ mai necesarŭ, cu câtŭ aserţiunile d-lui Kogălniceanu suntŭ de natură a produce iritaţiune între Românii din Transilvania.

Ministru-preşedinte *Tisza* rĕspunde, că trebue, fără a cerceta mai departe, sĕ declare de acum categoricŭ, că nu esistă nicĭ cu România, nicĭ cu principele Cuza, nicĭ cu altcineva vreunŭ tractatŭ, care sĕ îndreptăţéscă pe cineva d'a se amesteca în afacerile interne ale Ungariei. (Strigăte de „Eljen“, rĕspunsulŭ se ia la cunoscinţă.)

DIVERSE.

Necrologŭ. — *Frideric Bömches de Boor,* cavalerŭ alŭ „Ordinului Leopoldinŭ“ şi consiliarŭ de curte regescŭ în pensiune, a rĕposatŭ erĭ în etate de 81 anĭ în urma unei paralisii de creerĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ în cimitirulŭ evangelicŭ conf. augsb.

Fiă'i ţĕrêna uşóră!

***

Unŭ copilŭ omorîtŭ de şórecĭ. — Din *Treviso*, în Italia, se scrie, că unŭ copilŭ de o lună şi jumĕtate a fostŭ datŭ de »Congregazione« de acolo în îngrijirea unorŭ ţĕranĭ din satulŭ apropiatŭ Canezzano. Ingrijitorii copilului, ţĕranĭ sêrmanĭ, aveau de lucru pe câmpŭ şi lăsară copilulŭ acasă într'o şură şi dormindŭ liniştitŭ în légĕnulŭ sĕu. In absenţa lorŭ, copilulŭ fŭ atacatŭ de şórecĭ, carĭ róseră într'unŭ modŭ îngrozitorŭ pe sêrmanulŭ mititelŭ, fără ca sĕ fi pututŭ auḑi cineva srigătele lui. Ţĕranii aflară mai târḑiu copilulŭ cu totulŭ desfiguratŭ şi acoperitŭ de sânge, cu obrăjorii jumĕtate mâncaţĭ. O parte a nasului a fostŭ cu totulŭ rósă, din bucile obrazului şi de pe frunte lipséu numeróse bucăţĭ de carne. Mediculŭ ce se aduse repede nu putŭ decâtŭ sĕ constate mórtea copilului. Sĕ ia esemplu mamele.

***

Din istoria batistei. — Introducerea batistelorŭ a întêmpinatŭ unele pedecĭ: a fostŭ unŭ timpŭ, când chiar şi cele mai fine Francese îşĭ dedeau aparenţa, că nu cunoscŭ acestŭ obiectŭ, care nu era permisŭ sĕ se folosésca într'o societate cuviinciósă, căcĭ chiar în scenele cele mai udate de lacrime nicĭ unŭ actorŭ, nicĭ o actriţă nu îndrăsnea a o întrebuinţa. Domnişóra Duchenois fŭ cea dintêiu, care a avutŭ curagiulŭ a purta pe scena francesă o batistă în mână, ér când piesa cerea sĕ se pomenéscă de acéstă bucăţică condamnată »batistă«, Duchenois vorbea despre ea ca de o »fragedă ţĕsĕtură“. Strigăte de consternaţiune rĕsunară, când câţiva anĭ mai târḑiu d. Vigne aduse pe »Othello« pe scenă şi cuvêntulŭ »batistă“ fŭ esprimatŭ fără sfială. Impĕrătésa Iosefina puse capĕtŭ acestei marghiolii (afectaţiă »pruderie“) Ea avea dinţĭ stricaţĭ şi'şĭ ţinea mai totdéuna la gură o batistă brodată cu preţióse dantele. Damele curţii urmară acestui înaltŭ esemplu şi batista ocupă distinsulŭ locŭ între obiectele de toaletă a femeei.

O plăcere deosebită a femeilorŭ române dela ţéră este de a avé multe óle de pămêntŭ. Pe acestea le acaţă în odaiă de cuierŭ, séu spĕlate frumosŭ le punŭ în vêrfurile parilorŭ dela gardŭ, din curte de lângă casă. Când deterămŭ cea dintêiu visită acestorŭ munţĭ, de departe era mai sĕ credemŭ a vedé capete de ómenĭ osîndiţĭ trase în parĭ, deórece, după cum este cunoscutŭ, anume în Turcia se ḑice, că esistă acestŭ modŭ de distincţiune pentru criminaliştĭ. Fiă odaea câtŭ de mică, locuitorii casei câtŭ de sêrmanĭ, totuşĭ veḑĭ acăţată la loculŭ de frunte o icónă a Sfântului Nicolae, séu a Archanghelului Mihailŭ, care omóră bălaurulŭ, séu icóna altui Sfântŭ. Inaintea icónei, atêrnată de trei lănţişóre supţirĭ de cositorŭ o candelă provĕḑută în tótă bună vremea cu untŭ-de-lemnŭ, care candelă însĕ numai la ḑile deosebite marĭ se aprinde. La întrare şi la eşire îşĭ face fiecare credinciosŭ alŭ bisericei orientale rugăciunea sa înaintea acestei icóne sfinte. Şi Românii muntenĭ, carĭ locuescŭ singuraticĭ, ţinŭ cu credinţă la dogmele bisericei lorŭ şi ţinŭ strînsŭ la aceste sĕrbătorĭ. La sĕrbătorĭ marĭ ei perigrinéză adeseorĭ milurĭ întregĭ, pentru ca sĕ pótă visita o biserică.

(Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel M

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Martie st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	104 45
Rentă de hârtiă 5%	95.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	155.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonurĭ rurale ungare	104 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	125.—
Renta de hârtiă austriacă	85.70
Renta de arg. austr.	85.95
Renta de aurŭ austr.	114.65
Losurile din 1860	140 20
Acţiunile băncel austro-ungare	87.4 —
Act. băncel de creditŭ ung.	305.25
Act. băncel de creditŭ austr.	297.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	$5.94\frac{1}{2}$
Napoleon-d'orĭ	99.—
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.65
Londra 10 Livres sterlinge	125.90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 22 Fevruarie, st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$92\frac{1}{2}$	93—
Renta rom. amort. (5%)	$95\frac{3}{4}$	$96\frac{1}{4}$
» convert. (6%)	$88\frac{1}{4}$	$89\frac{1}{4}$
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	30—	32—
Credit fonc. rural (7%)	$102\frac{1}{4}$	103—
» „ „ (5%)	$85\frac{1}{4}$	86—
» » urban (7%)	$98\frac{1}{2}$	99—
» » » (6%)	——	——
» » » (5%)	$82\frac{3}{4}$	$83\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15 —	$15\frac{1}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.00—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 4 Martie st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8.62	Vênd.	8.65
Argint românesc	»	8.50	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.32
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5.90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

De óre ce multe din adresele, ce domnii abonaţĭ le insémnă pe cuponulŭ mandatelorŭ postale, séu că nu suntŭ destulŭ de esacte, séu că nu se potŭ bine descifra, rugămŭ pe acei D-nĭ prenumeranţĭ, a cărorŭ adresă nu ar corĕspunde, ca sĕ binevoiască a ne face câtŭ mai curêndŭ cunoscută îndreptarea dorită şi a scrie adresa câtŭ sĕ póte mai lămuritŭ. *ADMINISTRAŢIUNEA „GAZ. TRANS.“*

Conspectulŭ operaţiunilorŭ

institutului de creditŭ şi de economii „ALBINA«

în luna Februarie 1886.

Intrate:

Numerariu din 31 Ianuarie 1886	fl.	54,428.38
Depunerĭ	»	109,796.69
Cambii rĕscumpĕrate	»	254,333.22
Imprumuturĭ hipotecarĭ şi alte împrumuturĭ	»	43,160.16
Interese şi provisiunĭ	»	18,942.49
La fondulŭ de pensiune	»	97.01
Moneta vêndută	»	17,519.57
Efecte	»	67,824.12
Conturĭ curente	»	120,050.85
Diverse	»	1,448.47
Suma	fl.	687,600.96

Eşite:

Depunerĭ	fl.	83,243.67
Cambii escomptate	»	284,579.86
Imprumuturĭ hipotecarĭ şi alte împrumuturĭ	»	42,622.—
Interese pentru depunerĭ	»	238.05
Contribuţiune şi competinţe	»	242 36
Salarie şi spese	«	2,936.04
Moneta cumpĕrată	»	8,192.48
Conturĭ curente	«	124,229 25
Diverse	»	1,704.07
Efecte	„	89.000.—
Numĕrarŭ cu 28 Februarie 1886	„	50,613.18
Suma	fl.	687,600.96

Sibiiu, în 28 Februarie 1886.

P. Cosma m. p. Director esecutiv. **Iosifŭ Lissai**, m. p. Comptabilŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitori, cari vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1886 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

ADMINISTRAŢIUNEA „GAZ. TRANS.“

Tipografia ALEXI Braşovŭ.